

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, RUGSĖJO–SEPTEMBER 12 2019 • Vol. CX NR. 107

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-11-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Dainava – tradicinė mokytojų susitikimo vieta – 4 psl.

Spalvinga tautinių karūnų pynė – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuviai arė Minnesotos dirvas

manoukis.lt nuotr.

Minnesotos valstijoje, netoli Baudette, Woods Lake County, rugpjūčio pabaigoje buvo surengtos 66-osios pasaulio arimo varžybos, kuriose savo gebėjimus demonstravo daugkartiniai Lietuvos arimo varžybų nugalėtojai Audrius Plerpa ir Kazys Genčius. Iš viso varžybose dalyvavo 28 šalių atstovai: 24 – apverčiamųjų plūgų, 26 – tradicinių plūgų kategorijose.

Woods Lake County, turinti daugiau nei 40 000 akrų dirbamos žemės, nuo seno garsėja ūkininkavimo tradicijomis. Apskirtyje auginama daugybė rūšių žemės ūkio augalų, įskaitant avižas, saulėgrąžas, rapsus, sojas ir kitus grūdinius bei aliejinčius augalus. Varžybos vyko Arnesen šeimos ūkio žemėje, esančioje už dviejų mylių į pietus nuo Baudette. Kaip teigė Woods Lake County vykdomasis turizmo direktorius Joe Henry, Arnesen šeima, „Rocky Point Resort Lodge“ savininkai, varžyboms išnuomojo iš viso šešis šimtus akrų (apie 242 ha) pievų ir kviečių ražienų. Pasaulinės arimo varžybos, kuriose taikomas europietiškas arimo būdas, per tris dienas pritraukė tūkstančius žiūrovų.

– 7 psl.

Garbė būti lietuviu

Augis (Eugenijus Dicevičius – red. past.), kurį daugelis atpažįsta iš garsių lietuviškosios est-rados pop šlagerių atlikimo lietuviškuose renginiuose JAV, prieš kone 15 metų nebūtų nė pagalvojęs, kad išvyks gyventi taip toli – net į pačią Ameriką. Tuomet Eugenijus iš tiesų buvo daug žadantis jaunas politikas – Utenos apskrities administracijos vyr. ekonomistas. Šiai dienai šis daugybę lietuviškų renginių organizuojantis ir juose pats dalyvaujantis Amerikos lietuvis džiaugiasi, jog net ir gyvendamas toli nuo gimtinės turi galimybę puoselėti ne tik lietuvių kalbos grožį, bet ir muzikinį skonį bei realiais pavyzdžiais parodyti plačiajam pasauliui kokia nuostabi yra mūsų gimtinė – Lietuva.

Pradėkime nuo Jūsų atvykimo į JAV. Kas ir kada Jus pastūmėjo tokiam svarbiam gyvenimo žingsniui? Su žmona Jurgita susituokėme 2001 m. Kauno rotušėje. Tuomet ji jau buvo JAV pilietė, todėl aš gavau teisę įsigyti vadinamą „žaliąją kortelę“ ir legaliai gyventi Amerikoje. Neturėjome svarių priežasčių išvykti iš Lietuvos, bet nusprendėme pabandyti kurti gyvenimą svetur, juo labiau, kad Jurgitos šeima jau gyveno čia, Clevelande. Negaliu paneigti, kad ir finansinės galimybės šioje šalyje prisidėjo priimant svarbų sprendimą emigruoti.

– 3 psl.

E. Dicevičiaus repertuare – lietuviškos, angliškos ir ispaniškos dainos.

Norint daugiau pasakyti, reikia mažiau kalbėti – Henri Perruchot

Anądien pusbrolis man pasakė: „Tu baisesnė už Brazauską – melavai ir platinai sovietinę propagandą, nuodijai žmones, į BAMą važiavai!“ Jis turėjo mintyje, kad sovietiniais laikais dirbau žurnaliste ir rašiau taip, kaip reikalavo sovietinė sistema. Iš principo jis teisus – 3 m. dirbau „Komjaunimo tiesos“ redakcijoje (dvejus iš jų – informacijos skyriuje, vienerius – kultūros), bet visus kitus 15 m. buvau „laisva žurnaliste“ (tai reiškia, kad gyvenau tik iš rašinių). Pvz., tuo metu, kai dirbau informacijos skyriuje, turėjau „pasmerkti“ užgrobusius lėktuvą ir pabėgusius į Turkiją Brazinskus už tai, kad jie „išdavė tėvynę“ ir nušovė lėktuvo stiuardesę, kai tuo metu lietuviai Vakaruose tai sveikino ir pabėgėlius visokeriopa rėmė. Žinoma, labai blogai, kad dėl to žuvo niekuo dėtas žmogus, bet pačius pabėgimo į Vakarus faktus „sovietiniai“ žmonės nei smerkė, nei dėl to sielojosi, dauguma greičiau atvirkščiai – džiaugėsi, kad kažkam pasisekė ištrūkti iš kalėjimo.

O dėl pusbrolio pasmerkimo susimąščiau – ar iš tiesų buvau tokia bloga ir tarnavau sistemai? Bepigu jam – statybininkui, kuriam nereikėjo dalyvauti ideologiniame fronte. O aš norėjau rašyti ir turėjau gyventi tokį gyvenimą, kuris man buvo prieinamas. Be to, jaunas žmogus apie politiką negalvoja. Perkračiau atmintyje savo „veiklą“: pradžioje reportażeliai iš kolūkių, interviu su koku nors mechanizatorium, kiaulių šėrėja, bet labiausiai mėgau kalbėtis su kultūrininkais. Taigi, galvoju, didelių griekų nepadariau. Ot, jeigu būčiau pasidavusi pagundai daryti karjerą – čia jau būčiau nusikaltusi ir tautai, ir savo sąžinei. Esu minėjusi, kad redaktoriaus pavaduotojas, kuris buvo ir redakcijos partinis sekretorius, mane išsiuntė į rajonų komjaunimo sekretorių konferenciją – į aukšto lygio partinį forumą, kad susigundyčiau žadamu šviesiu rytojumi informacijos skyriaus vedėjo pareigose ir grįžusi parašyčiau pareiškimą stoti į komunistų partiją. Nesusigundžiau, – posto nei gavau, nei jo siekiau. Nubausta nebuvo (tai jau buvo nebe pokario aršaus bolševizmo metai), išprašiau į kultūros skyrių ir ten dar padirbėjau vienerius metus, o paskui mečiau oficialų darbą ir išėjau šunims šeko pjauti – badmiriavau, bet rašiau ką norėjau į „Jaunimo gretų“ žurnalą, „Literatūros ir meno“ savaitraštį ir kitur apie kultūrą, pvz., apybraižas iš dailininkų plenero, buvau keliems mėnesiams parrisamdžiusi kultūros namų darbuotoja gilioje provincijoje Rokiškio rajone ir parašiau keletą apybraižų apie to krašto kaimą; kelis mėnesius dirbau darželyje pagalbine darbuotoja ir parašiau, kaip dirbama su vaikais (man pasitaikė, kad tos grupės auklėtoja dirbo blogai) ir kt.

Vartant seną žurnalą

Pagalvojau – paimsiu konkretų seną leidinį ir pažiūrėsiu, ką mes tada, sovietiniai žurnalistai, tokio blogo rašėme. Malkinėje sugriebiau pirmą pasitaikiusį „Jaunimo gretų“ žurnalą – 1975 m. naujametinį numerį (kraustėme namų, kuriuose apsigyvenome, palėpę ir reikėjo atsikratyti senos makulatūros, kurią žadame panaudoti prakuroms, tad anų laikų spaudą perkėlėme į malkinę). Vietoj vedamojo – medžiagėlė apie BAM'ą – Baikalo-Amūro geležinkelio magistralę, kurią sovietai buvo užsibrėžę pastatyti per visą Sibirą ir tenykščiais žemės gelmių turtais pakelti ekonomiką. Kaip tik tema, dėl kurios buvau pusbrolio pasmerkta, nes BAM'as buvo propagandinės – neva komjaunuoliškos statybos. Ten aš važiavau „Ne-

Baisūs žmonės žurnalistai

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

muno“ žurnalo pasiūsta, o sutikau nuvažiuoti dėl to, kad manęs, niekur oficialiai nedirbančios, į užsienį neišleisdavo. O norėjosi pakeliauti ir ką nors pamatyti. O čia štai garsusis Sibiras! Be to, jeigu ir būtų leidę išvykti į užsienį, nebūčiau turėjusi už ką važiuoti, nes mano pajamos per savaitę kartais būdavo keli rubliai, o buvo savaitių, kad visa „uždirbta“ nauda buvo iš mamos atsivežtas lašinių bryzas ir bulvių ryšelis. Prirašiusi straipsnių būdavau nemažai, bet jie užsigulėdavo redakcijų stalčiuose, nes ir tos spaudos ant rankų pirštų galėjai suskaičiuoti, tuo labiau kultūrinės.

Taigi BAM'as. Ką aš ten spėjau per dvi paras blogo padaryti? Užbėgant už akių reikia pasakyti, kad nei geležinkelis buvo iki galo pastatytas, nei sovietų ekonomika pakilo. Atvirkščiai – viskas tik smuko žemyn, kol 1990 m. Sovietų Sąjunga subyrėjo. Jeigu tikėti „Vikipedija“: „Nuo 1980 metų vidurio BAM projektas pradėtas vertinti vis labiau kritiškai. Statybos buvo pagrįstos tiek kariniais, tiek ekonominiais reikalais. Kadangi dėl krizės, o vėliau ir TSRS griūties, nebuvo įgyvendinti kalnakasybos bei pramonės projektai BAM regione, iki pat dešimtojo dešimtmečio pabaigos magistralė buvo mažai naudojama. Geležinkelio linija buvo nuostolinga ir buvo įvertinta kaip nepasiteisinusi investicija“.

Aš turėjau aplankyti keliolikos lietuvių komjaunuolių brigadą ir papasakoti, kaip jiems sekasi vykdyti „didvyriškus“ darbus, parodyti gigantiškas statybas. Žinoma, neparašiau, kad iš tiesų tas statybas vykdė kaliniai ir kad jose tvyrojo rusiška sovietinė betvarkė (ta prasme melavau). Visą savo blogą išpūdi sudėjau į vieną sakinį – kad viena mano rašinio herojė nerado to, ko važiavo į Sibirą, – savo svajonės. Daugiau – skiedaliukai apie gamtą, žmonių portretukai ir statytojų-komjaunuolių namų ilgesys, sunkios gyvenimo sąlygos, kadangi buvo žiema ir temperatūra siekdavo iki 50 laipsnių žemiau nulio pagal Celsijų, lietuviai kasdien nušaldavo kurią nors veido dalį.

Ir minėtame malkinėje rastų „Jaunimo gretų“ rašinyje slepiamasi už pašalinių dalykų, kad nereikėtų rašyti nesąmonių ir tiražuoti tuščio sovietinio patriotizmo šūkių (ir sovietiniais laikais lietuviai nebuvo kvaili, jie tiesiog neturėjo kitos išeities, nes reikėjo išgyventi, taigi ieškojo „ezopo“ kalbos). Žurnalistas pasakojo istoriją apie asbestą, gamtos iškąseną, kuri geležinkelio magistrale esą keliausianti į fabrikus ir kursianti šviesią ateitį. Mat Uojano gyvenvietės, kuri buvo priskirta statyti Lietuvai, teri-

torijoje glūdėjo asbesto klodai. Toliau straipsnio autorius pateikė efektingą istoriją apie tai, kaip asbestu caras Petras I nustebino savo svečius. Susodinęs juos už ažuolinio stalo, užtiesto balta staltiese ir apkrauto vaisėmis, staltiesę netikėtai nutraukė, nutėkšdamas ant žemės visa, kas ant jos buvo, ir metė ją į degantį židinį. O paskui nustebusių svečių akivaizdoje ištraukė staltiesę iš ugnies sveiką ir tokią pat baltą... Taip caras demonstravo nedegų asbestą. ...O štai šiandien Lietuva kovoja su asbestinio šiferio stogais, kurie apdengti sovietiniais laikais, netgi primokėdama, kad tik žmonės juos pakeistų ne tokia kenksminga sveikatai medžiaga. Ta prasme komandiruotės į Sibirą metu, pasirodo, dirbau prieš Lietuvą – propagavau lietuvių statytojus, kurie tiesė kelią link mus dabar nuodijančio asbesto klodų.

Šiandieniniai žurnalistai

Ką tik su vyru grįžome iš miestelio, kur balsavome Seimo rinkimuose. Mat mūsų apygardos Seimo narys tapo Joniškio meru, ir vietoj jo reikia išrinkti naują. Rinkimuose dalyvauja bent šeši kandidatai (ir greičiausiai iš pirmo karto Seimo laimėtojas neišryškės, teks balsuoti antrajame ture), o tarp jų yra ir viena bedarbe tapusi žurnaliste. Žinoma, mes už ją nebensavome, nes laikome ją kenksminga Lietuvai. Kažkada, kai Lietuva Amerikos firmai „Williams“ norėjo parduoti sovietų laikais Mažeikiuose pastatytą naftos gamyklą ir Kremlui tai labai nepatiko, nes rusai norėjo ją nupirkti ir mus toliau laikyti „ant savo vamzdžio“, toji žurnaliste parašė šmeižiamąją knygą prieš „Williams“, – per dvi savaites, kaip pati gyrėsi spaudos konferencijoje. Iš tikrųjų jai, matyt, užteko tik duoti sutikimą, kad ant knygos būtų jos pavardė (ir už tai gerokai uždirbti), nes tokioms knygoms surinkti medžiagos reiktų ne vienerių metų. Kiti jos „didieji“ veikalai – knygos, šmeižiančios pirmąjį atkurtos valstybės vadovą Vytautą Landsbergį ir Prezidentę Dalią Grybauskaitę, su kuriais didysis kaimynas irgi kariauja. Tad kyla klausimas – ar ne už pinigus? Ir visi kiti jos darbai ir darbeliai dažniausiai yra baisuokliški. Tai žmogus, kuriam visai nesvarbu, kam tarnauti, svarbu, kad moka pinigus. Pvz., kai vyko garsieji Garliavos įvykiai, ji „dirbo“ tų įvykių organizatorės N. Venckienės naudai. Kai pamatė, kad ji pralošia, persimetė į priešingą stovyklą. Šiandien žurnaliste veržiasi į Seimą. Kas gali atmesti galimybę, kad į aukščiausią Lietuvos valdžią nėra stumiami kokių nors Lietuvai priešiškų jėgų? O kandidatuoja ji būtent „raudoniausiame“ Lietuvos regione, kur tikisi didžiausio palaikymo.

Taigi noriu pasakyti, kad šių laikų nepriklausomos Lietuvos žurnalistai nebūtinai yra sąžiningi ir dirba iš idėjos ir kad anais laikais ne visi buvo „blogesni už Brazauską“.

REMKIME DRAUGO FONDA
Draugo fondas
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500
www.draugofondas.org

Pasidalinkite nuomone
www.facebook.com/draugolaikrastis

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00
[Kanadą] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)
[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00
Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
[Kanadą] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)
[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org
Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė – Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius – Jonas Kuprys

Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Garbė būti lietuviu

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvoje užsiėmėte politika – kandidatavote į Utenos miesto tarybą – ar atvykęs į Ameriką ir toliau tęsėte politinę-visuomeninę veiklą?

2000-aisiais dalyvavau Utenos miesto tarybos rinkimuose, tačiau išrinktas, deja, nebuvo. Tuo metu dirbau Utenos apskrities vyr. ekonomistu. Atvykęs į JAV, kaip ir daugelis tėvynainių, kurį laiką turėjau dirbti kitokius darbus, nes reikėjo išmokti kalbą, šios šalies gyvenimo principus ir kultūrą. Po kelių metų pradėjau labiau įsitraukti į išeivijos lietuvių veiklą Clevelande, kas tapo vienu iš mano pagrindinių užsiėmimų.

Kokią šiandieninę Lietuvą matote iš šono? Ko labiausiai pasiilgstate galvodamas apie gimtinę?

Šiandieninė Lietuva yra laisva, ekonomiškai stipri ir visavertė Europos Sąjungos ir pasaulio bendruomenės šalis. Narystė NATO užtikrina šalies saugumą. Malonu matyti jau beveik tris dešimtmečius ekonomiškai ir kultūriškai augančią Lietuvą. Lietuvoje tebegyvena mano mama ir sesė su šeima. Jų labiausiai ir pasiilgstu, tačiau šių laikų technologijos padeda sutrumpinti atstumą. Kiekvieną savaitgalį kalbamės su artimaisiais per „Skype“ ir taip pasimatome, „nukeliaujame į Lietuvą“.

Kaip vertinate šiandieninę Lietuvos politiką? Ar lietuvių išeivija turėtų vaidinti joje didesnę vaidmenį?

Lietuvai atgavus nepriklausomybę šalies politika turėjo gimti ir užaugti kaip kūdikis ir tuo pačiu pasveikti nuo „sovietinio maro“. Užaugo dvi kartos politikų, kurie sėkmingai integruoja mūsų šalį į pasaulio pažangiausių šalių gretas, pasitelkdami ir užsienyje gyvenančių lietuvių organizacijų patirtį. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė jau dabar atlieka svarų vaidmenį Lietuvos politikoje ir kasdieniame gyvenime. Puoselėjama lietuvių kalba, kultūra, finansiškai remiami įvairūs projektai bei renginiai. Pasaulio, o ypač JAV lietuviai ir anksčiau labai daug prisidėjo materialiai ir politiškai, kad Lietuva ir vėl taptų laisva.

Gyvendamas Clevelande užsiimate daugeliu veiklų: vedate vietinę lietuvių radijo laidą „Šiaurinis krantas“, dainuojate, prisidedate prie daugelio lietuviškų projektų bei muzikinių renginių, padedate kurti lietuviško paveldo objektus... Iš kur semiatės tiek energijos ir entuziazmo lietuvybei puoselėti?

Meilė mūsų šaliai, kalbai, kultūrai ir žmonėms skatina vykdyti šias veiklas. Gyvenant toli nuo Lietuvos patriotizmas ir garbė būti lietuviu tapo labai svarbia gyvenimo dalimi. Mes taip pat stengiamės, kad mūsų vaikai, augantys JAV, jaustų tą patį. Patriotizmo mokiausi, kad ir iš tokių Amerikoje gyvenančių lietuvių patriotų „pilnu etatu“, kaip mano ilgametis draugas Laurynas R. Misevičius, kuris yra ir ilgametis ŠALFASS (Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos), JAV Lietuvių Bendruomenės, Lietuvių Fondo, o dabar dar Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veikėjas.

Dažnai Jus galima išvysti kartu su Jūsų minėtu bendraminčiu Laurynu Misevičiumi ir kitais artimiausiais JAV

Su bendraminčiu Laurynu Misevičiumi (d.) viešnagės Oregone metu.

lietuviais dalyvaujantį įvairiausiuose lietuviškuose renginiuose Š. Amerikoje. Visai netrukus, rugsėjo 14 d., šeštadienį, drauge su žmona Jurgita vyksite į Portlandą, kur „Rooster Rock State“ parke antrą kartą koncertuosite Šiaurės Vakarų pakrantėje, šalia unikalaus grožio Columbia upės. Sakysite, iš kur kilo tokia meilė muzikai?

Meilė muzikai mane lydėjo visą mano sąmoningą gyvenimą. Esu visiškai savamokslis tiek dainavime, tiek instrumentinėje muzikoje, galbūt tai ir skatina norą muzikuoti. Oregone koncertuosiu jau trečiąjį kartą ir esu labai dėkingas organizatoriams už pakartotinį pakvietimą. Bus malonu vėl susitikti su Laurynu, Ingrida ir kitais Portlando lietuviais, dabartine Lietuvių Bendruomenės pirmininke Giedre ir Vilmantu, su kuriais jau esame tapę artimais draugais.

Ar Jūsų repertuaras sudarytas tik iš estradinių popmuzikos dainų lietuvių kalba, ar atliekate kūrinius ir kitomis kalbomis?

Mano repertuare yra daugiau kaip trys šimtai lietuviškų, angliškų ir net ispaniškų dainų. Beveik prieš metus mane pakvietė dainuoti Clevelando lietuvių vyrų vokalinis ansamblis „Vienkartiniai“, su kuriuo atliekame lietuvių liaudies ir angliškas klasikines dainas. Taip pat buvau pakviestas dainuoti pirmu tenoru puikiai žinomame lietuviškame Ohio valstijos chore „Exultate“.

Žinome, jog prisidedate prie Clevelando Lietuvių kultūrinio darželio, įkurto dar ketvirtajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje, puoselėjimo. Iš kur kilo idėja įsijungti į kultūrinį Lietuvos paveldo kūrimą svetur?

Clevelando Lietuvių kultūriniai darželiai buvo įkurti 1936 m., ir dabar stengiamės juos prižiūrėti, kad šis unikalus paminklas dar daug metų būtų lietuviškų švenčių vieta ir vienas gražiausių mūsų tautos simbolių už Atlanto. Prieš 2 m. buvau išrinktas šių darželių priežiūros komiteto pirmininku, taigi kartu su bendražygiais puoselėjame ir prižiūrime šį tautinį paveldą. Kiekvienų metų rugpjūčio mėnesio antroje pusėje Clevelando Kultūriniuose darželiuose vyksta „One World Day“ (liet. – Vieno bendro pasaulio dienos) šventė, kur mes su kitomis tautomis žygiuojame parade, švęsdami mūsų laisvę ir pristatydami Lietuvą pasauliui. Pavyzdžiui, pernai švęsdami Lietuvos nepriklausomybės šimtmetį, nešėme šimtą lietuviškų vėliavų. Na, o šiemet žygiavome parado priekyje kartu su latviais ir estais, taip minėdami Baltijos kelio trisdešimtmetį.

Sakysite, kokiais dar lietuviškais projektais užsiimate?

Be muzikavimo taip pat garsinu koncertus, spektaklius ir kitus renginius Clevelande ir kituose miestuose. Organizuoju koncertus dainininkams iš Lietuvos. Dažnai tenka priimti atlikėjus savo namuose, nes turiu nemažai draugų Lietuvoje, o taip dar ir lengviau suderinti būsimų koncertų detales.

Drauge su Lietuvių Fondu, Lietuvių paramos fondu Clevelande ir Latvių kredito unija š. m. rugsėjo 29 d. Willoughby, Ohio, Andrews Osborne akademijoje organizuojate A. Bražinsko 2-ą dalių miuziklo „Šnekučiai“ spektaklį, pastatytą pagal P. Cvirkos romaną „Meisteris ir sūnūs“. Miuzikle dalyvaus populiarūs Lietuvos dainininkai. Ar daug keblumų kilo organizuojant tokio masto renginį taip toli nuo gimtinės?

Šis miuziklas į JAV atkeliauja jau antrąjį kartą. Vasario mėnesį jį rodėme Čikagoje. Visi bilietai buvo parduoti ir daug norinčių žmonių negalėjo miuziklo pamatyti. Pasitarę su miuziklo prodiuseriu Žygiu Janus ir režisieriumi Nerijumi Petroku nusprendėme pakartoti premjerą Clevelando apylinkėse. Mūsų vietovė buvo parinkta todėl, kad yra viduryje tarp daugelio kitų miestų, tokių kaip Columbus (OH), Detroitas (MI), Rochesteris (NY) ir netgi Torontas (Kanada). Taip tikimės parodyti šį renginį kuo daugiau žmonių, nes kitos galimybės išvysti „Šnekučius“ už Atlanto greičiausiai nebebus. Na, o organizuojant tokio masto renginius visuomet yra daug darbo. Reikia surasti ir išnuomoti salę, pasirūpinti maitinimu, transportu, nakvyne svečiams. Scena turi būti tinkamai įgarsinta ir apšviesta. Vienam visą darbą atlikti būtų neįmanoma, todėl esu labai dėkingas savo draugams ir bendraminčiams Clevelande ir Čikagoje, kurie labai daug dirba, kad šis mūsų grandiozinis renginys būtų sėkmingas. Kviečiu visus paskutinį šio mėnesio sekmadienį apsilankyti Clevelande, tadien po lietuviškų šv. Mišių Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje atvykite į Lietuvių klubą, kuriame Jūsų lauks tradicinės mūsų virtuvės priešpiečiai, o nuo 2 val. Andrews Osborne Akademijos salėje kaimyniniame Willoughby miestelyje (adresas – 38588 Mentor Ave.) prasidės patys „Šnekučiai“. Tokios apimties koncerto Clevelande nėra buvę pastaruosius 10, o gal net ir visus 20 metų. Bilietus galite įsigyti iš anksto paspaudę šią nuorodą <https://www.eventbrite.com/e/snekuciai-snekučiai-cleveland-tickets-69156022525> Iškilus klausimams skambinkite man tel. mob. 1-216-466-1633, rašykite el. paštu eugene_dicev@yahoo.com.

Ar ateityje – galbūt net ir kartu su Laurynu Misevičiumi – planuojate organizuoti kultūrinių renginių lietuviams, gyvenantiems kitose šalyse, ne tik JAV ir Kanadoje?

Be jokios abejonės. Su Laurynu draugaujame ir bendradarbiaujame jau daug metų, ir iki šiol visi bendri projektai buvo sėkmingi, taigi esu tikras, kad dar daug lietuviškų darbų nuveiksime kartu vardan tos Lietuvos, ir ne tik Šiaurės Amerikoje!

O gal planuojate išleisti ir savo paties dainų albumą?

Esu sukūręs dainų keliems albumams, tačiau ilgiausiai užtrunka dainas įrašyti. Visus instrumentus įgroju pats, netgi programuoju mušamųjų mašiną, o taip pat įdainuoju viską. Dar tenka dirbti ir kasdienį darbą, todėl beveik visos dienos tampa tiesiog per trumpos. Ateityje tikrai planuoju išleisti muzikos albumą, o šiandien teks pajuokauti, kad gal kai išeisiu į pensiją :)

Kalbino Arūnė Jonikaitė

Atlikėjai laimingi, kai žiūrovams patinka jų muzika. E. Dicevičiaus asmeninio albumo nuotraukos

TELKINIAI

Lituanistinių mokyklų mokytojai žinias gilino Dainavoje

Stovyklos „Palikime pėdsaką“ dalyviai.

JAV LB Švietimo tarybos archyvo nuotraukos

LAIMA APANAVIČIENĖ

Atrodo dar taip neseniai JAV lituanistinėse mokyklose vyko 2018–2019 mokslo metų užbaigimas, o skambutis į klases jau vėl sukvietė mokinius ir mokytojus į klases.

Mokiniai grįžta į klases pailsėję, o mokytojai, pirmą rugpjūčio savaitę (rugpjūčio 4–11 dienomis) dalyvavę lituanistinių mokyklų mokytojų kursuose, pasisėmę naujų žinių. Dainava šiemet į 44-uosius lituanistinių mokyklų mokytojų kursus atvykusius mokytojus pasi-tiko atsinaujinusi, pagražėjusi – puikiai sutvarkyti sanitariniai mazgai, naujos kriauklės, dušo kabinos. O susirinko jų – 35 – iš 15 JAV ir iš 2 Kanados lituanis-tinių mokyklų. Paskaitas mokytojams skaitė 6 pre-legendai: Vilniaus universiteto doc. Norbertas Čer-niauskas, vadovėlių autorė, socialinių mokslų daktarė Elena Marcelionienė, mokytoja ekspertė iš Lietuvos Jolanta Vaitkevičienė, Balzeko lietuvių kultūros mu-ziejaus direktorė Rita Janz, University of Illinois at Chicago dėstytoja dr. Daiva Litvinskaitė, Čikagos li-tuanistinės mokyklos mokytoja Rasa Zakarauskienė. Užsiėmimus mokytojoms vedė Maironio mokyklos (Lemont, IL) direktorės pavaduotoja Taiyda Chiapetta, menininkai Donatas Astras ir Indrė Mineikienė.

Norbertas Černiauskas skaitė paskaitą tema „Per Čikagą į Angolą Londono link“, pristatė savo knygą „Apie šaulius, riterius ir drakonus Lietuvoje“ ir vedė diskusiją „Kokio istorijos vadovėlio reikia li-tuanistinėms mokykloms?“. Kursuose dalyvavu-sios mokytojos labai gerai įvertino prelegento pas-kaitas ir užsiėmimus. Savo atsiliepimuose apie N. Černiausko paskaitas ir seminarus jos rašė: „Svar-bi, gausi informacija, pateikta netradiciškai, įdomiai su nuotraukomis“; „Viskas buvo įdomu, visas se-minaras buvo įdomus“; „Naujos studijos apie išei-vijos įtaką Lietuvos istorijoje – kitoks požiūris į iš-eivius, emigraciją“; „Profesionaliai, konkrečiai ir įdomiai pateikta medžiaga, išlaiko klausytojų dė-mesį, skatina diskutuoti“; „Moka kalbėti su humo-ru, sudominti auditoriją“ ir t. t. Savo pasisakymuose kursų dalyviai pageidavo šiam prelegentui skirti daugiau laiko paskaitoms. Mokytojai norėtų, kad jis vėl atvažiuotų į JAV ir pa-gaidauja, kad prelegentas parašytų istorijos vadovėlį lituanistinėms mokyklos.

Elena Marcelionienė supažindino su nauja lie-tuvių kalbos mokymo priemone – skaitė paskaitas „Vadovėlio ‘Mes – trečiokai’ komplektas“ ir „Mo-kinių kalbos ugdyimo galimybės dirbant su vadovėlio komplektu „Mes – trečiokai“. Šios prelegentės pas-kaitos sudomino ne tik tuos mokytojus, kurie jau dir-ba su autorės jau anksčiau parašytais vadovėliais

Norbertas Černiauskas jauniems stovyklautojams pa-sakoja apie šaulius, riterius ir drakonus Lietuvoje.

„Aš – pirmokas“ ir „Aš – antrokas“, bet ir tuos, ku-rie pirmą kartą išgirdo apie šias lituanistinėms mo-kykloms skirtas mokymo priemones. Savo atsiliepimuose mokytojai rašo ir apie pas-kaitą, ir apie vadovėlį: „Paskaita buvo detali, tik rei-kėjo daugiau laiko“; „Vadovėlis tęsia anksčiau iš-leistus 2 vadovėlius. Jame gausu kokybiškų tekstų“; „Nuostabūs vadovėliai, nuosekli gramatika, geras

tekstų parinkimas. Lauksime IV klasės vadovė-lio!“, „Nuostabus projektas ir labai geri vadovėliai“. Turėjo mokytojai ir pasiūlymų autorei – sumažin-ti puslapiuose informacijos kiekį ir spalvas. Mokytojos atsiliepimuose dėkojo už praktinius patarimus, už darbą rašant vadovėlį, pageidavo greičiau išleisti visą komplektą bei parašyti vadovėlį ir ketvirtai klasei. Prelegentė Jolanta Vaitkevičienė skaitė pas-kaitas „Pasisveikinimas KITAIP ir prisistatymas“ bei „Integruota lietuvių kalbos pamoka IV kla-sėje“. Ji taip pat vedė keletą praktinių seminarų. Ka-dangi prelegentė pati dirba mokytoja, ji klausytojams galėjo duoti daug praktinių patarimų. Savo atsilie-pimuose mokytojai ypač teigiamai vertino J. Vait-kevičienės rodytus žaidimus, patarimus, kaip dirbti grupėse, kaip motyvuoti vaikus, kaip padėti mo-kiniams susikaupti. Kursų dalyviai savo atsiliepi-muose rašo: „Patiko naujos idėjos, perteikiant mo-komąją pamokos medžiagą. Buvo įdomi diskusija, bet pritrūko laiko“; „Patiko išradingumas, kūrybišku-mas“; „Patiko įvairūs žaidimai. Tikrai taikysiu mokykloje“; „Labai geri tinkantys žaidimai, įdomi ir naudinga medžiaga“; „Sužavėjo aktyvi veikla se-minaruose, reikėtų tokių daugiau“.

Rita Janz skaitė paskaitą „Už laisvę: Amerikos lietuvių parama atkuriant Lietuvos nepriklausomybę ir siekiant pripažinimo“. Mokytojai teigiamai atsiliepė apie šios prelegentės paskaitą: „Vertinga medžiaga, pateikta tiksliai, įdomiai“; „Labai aiškiai, plačiai, įdomiai perteikta informacija“; „Daug iš-mokau“.

Daivos Litvinskaitės paskaita „PLB Lituanis-tikos katedros Ilinojaus universitete Čikagoje. Praei-tis ir dabartis“ buvo naudinga ir įdomi mokytojams. Jie rašo, kad patiko paruošta medžiaga, pristatymas:

Mokytojos prelegentės Jolantos Vaitkevičienės paskaitoje.

Stovyklos organizacinis komitetas su prelegentais.

Vaikų programos vadovė Asta Čuplinskienė (v.) su šauniąja jaunimo komanda.

„Įdomi istorija, gera pasiklausti“; „Gavome įdomios informacijos“.

Kai kurie mokytojai siūlo į universitetą gražinti magistro studijas.

Rasa Zakarauskienė, 2018 m. JAV LB Švietimo tarybos „Gintarinio obuoliuko“ laureatė, pristatė klausytojams jos sukurta ugdymo programą lituanistinių mokyklų trečiamečiams, kurią ypač gerai įvertino ikimokyklinukų mokytojos. „Gintarinio obuoliuko“ mecenatas – Lietuvos Fondas.

Šalia paskaitų vyko ir įvairiausi užsiėmimai, be kurių neapsieina lituanistinių mokyklų mokytojai. **Taiyda Chiapetta** vedė praktinius užsiėmimus: mokė medyje išdeginti verpstę, pristatė savo darbus, pasakojo, kaip veda pamokas. Už ilgametį ir vaisingą darbą lituanistinėje mokykloje T. Chiapetta taip pat yra pelniusi JAV LB Švietimo tarybos apdovanojimą „Gintarinis obuoliukas“ ir 1,000 dolerių premiją.

Mokytojams patiko prelegentės praktiniai užsiėmimai. Jie pažymi: „Nauja patirtis, paprastumas, lankstumas. Idėjos tiks vyresnio amžiaus vaikams, tautodailės pamokoms“. Kursų dalyviai labai gerai įvertino verpsčių deginimą – „Nuostabios idėjos!“

Kai kurios mokytojos pastebėjo, kad reikėtų parodyti, kaip apipavidalinti darbus, kaip juos pateikti vaikams. Viena mokytoja pageidavo daugiau lietuviškų simbolių.

Donatas Astras mokė senos margučių marginimo technikos – skutinėjimo ir supažindino su šiaudinukų gamyba. Visi mokytojai labai gerai įvertino margučių marginimą, šiaudinukų rišimą. Jie rašo: „Labai gražūs, naudingi užsiėmimai, buvo smagu išmokti, patobulinti įgūdžius“.

Indrė Mineikienė – menininkė, sugebanti ne tik kurti iš įvairiausių medžiagų, tačiau ir yra įkūrusi „Indrės teatriuką“, groja skudučiais. Mokytojas ji mokė kurti tautinius drabužius ir

skudučiuoti. Kas norėjo, laisvalaikiu galėjo išmokti kurti papuošalus iš odos. Mokytojoms labai patiko I. Mineikienės užsiėmimai, jos daug išmoko. „Nuostabi menininkė su idėjomis mūsų mokykloms“; „Kviesti į kitą mokytojų stovyklą!“, „Labai patiko groti skudučiais“. „Patiko kurti drabužius“. Dar apie tautinius drabužius: „Labai daug pavyzdžių, mokymo medžiagos, lengvai ir greitai išmokstama. Nuostabūs darbai“; „Labai įdomūs darbeliai, daug gerų idėjų, patiko lėlių teatras“.

Šalia programos mokytojams vyko programa vaikams. Jai vadovavo **Asta Čuplinskienė**. Visi mokytojai ne tik puikiai įvertino Astos vedamą programą, tačiau ir džiaugėsi jos suburtu jaunųjų vadovų būriu. Stovyklos organizatorius pasiekė puikūs atsiliepi-mai apie vaikų programą: „Vaikams patiko. Šaunūs vadovai“; „Vaikai susirado daug draugų. Labai patiko veiklos. Vadovai visi puikūs. Smagu, kad jie mato paauglius, kurie kalba lietuviškai ir myli Dainavą“; „Vaikai į užsiėmimus bėgo su noru, namo važiuoti nenori“; „Vadovai buvo geras pavyzdys mūsų vaikams ir lietuvių kalbos puoselėtojai“; „Vaikai daug išmoko, buvo sudominti lietuvių kalba“.

Neteko kursų dalyviams ir vakarais ilsėtis. Jie taip pat buvo užimti. Jau susipažinimo vakaro metu gražiai visus pasveikinęs su stovyklos atidarymu liaudiškos muzikos ansamblis „Biru Bar“ (vadovas Otonas Balčiūnas) iš Indianapolisio tarsi suvienijo visus stovyklautojus į darnų būrį, o kasvakar vykdavusios programos neleidė stovyklautojams ramiai ilsėtis. Argi gali nepatikti prie gražuolio Spyglio sudėtas laužas ir stovyklautojų sklindančios dainos. Niekas negalėjo atsispirti muzikos vadovės Jolantos Ignatovos entuziazmui. O kur dar mini karnavalas, pasakų, talentų vakarai, sutartinių dainavimas.

Pažymėdami žymaus mūsų lietu-

vių talento Juozo Tumo-Vaižganto metus, skirtus jo 150-osioms gimimo metinėms, stovyklautojai surengė jam skirtą vakarą, kuriame dalyvavo ne tik kursų dalyviai mokytojai, bet ir jaunieji vadovai.

Išpūdžių daug, visų neaprašysi. Daug padėkų, šypsenų, entuziazmo, nuotykių. Vienintelis prašymas, kuris skambėjo ir stovyklautojų lūpų – Dainavoje turėtų būti atnaujinta įgarsinimo aparatūra.

Jau eilę metų šalia mokytojų stovyklos Dainavoje vyksta ir lietuvių kalbos kursai. Šiais metais mokytojomis dirbo Laima Apanavičienė, Daiva Litvinskaitė ir Aušrelė Sakalaitė. Atvykusieji ne tik lanko lietuvių kalbos pamokas, bet ir dalyvauja visuose užsiėmimuose, kurie vedami į kursus atvykusiems mokytojams. Kai kurie lietuviškai besimokantys išsakė savo mintis. Loreta Vician: „Man labai patinka atvažiuoti į Dainavą. Dainava yra kaip maža Lietuva. Čia mes išmokome daug. Man labai patinka vakarinės programos, daug dainavome, kalbėjome, džiaugėmės lietuvišku maistu, ypač kugeliu“. Buvo ir daugiau atsiliepimų: „Manau, kad mes turime geriausius mokytojus. Norėtume, kad mus mokytų Laima ir Daiva. Viskas buvo labai puiku. Norėčiau, kad mes dirbtume daugiau su menininkais. Labai visi draugiški ir stipriai mylintys Lietuvą“; „Labai smagu, kad Jolanta Ignatova, Indrė Mineikienė mokė dainų, sutartinių. Labai smagu buvo mokyti daryti šiaudinukus, skutinėti kiaušinius. Daugiau meno darbų“; „Puiku, kad atnaujinti dušai, tualetai. Maistas buvo labai geras, skanu“.

Kokia stovykla be geros šeiminių-kės? Tad negali nepaminėti ir visus stovyklautojusius maitinusios Audros Januškienės ir jai talkinusio puikaus jaunimo. Tai jų dėka buvome lepinami ne tik lietuvišku maistu, bet ir skaniais naktipiečiais. Ačiū visiems virtuvės darbuotojams už rūpestį stovyklautojais.

Stovykla baigėsi. Su naujomis mintimis ir idėjomis mokytojai išsiskirstė į savo mokyklas. Mums, šios stovyklos organizatoriams, smagu skaityti stovyklautojų atsiliepimus, gerai išgirsti

kritiką ir pasiūlymus dėl kitos stovyklos, kuri vyks 2021-aisiais. Tai bus jubiliejinė – 45-oji mokytojų studijų savaitė. Tad skaitydami mokytojų padėkas – „Patiko viskas“; „Ačiū JAV LB Švietimo tarybai, organizatoriams – puiki stovykla“; „Nuoširdžiausias dėkui visiems, kurie organizavo šią stovyklą. Įgytos žinios labai pravers dirbant su mūsų lietuviukais“; „Lenkiu žemai galvą! Dėkingi už tai, ką jūs darote!“ – kartu su visais organizacinis komitetas džiaugiasi, kad šiemet atvykusiųjų į stovyklą mokytojų ratas prasiplėtė ir į šią stovyklą atvažiavo nemažai naujų ir tikrai talentingų mokytojų. Džiaugiamės, kad lituanistinės mokyklos gyvuoja, o jose dirbantys mokytojai turi galimybę pasitobulinimui. Pasisėmę žinių ir grįžę į mokyklas, jie, tikime, paliks gilų lietuviybės pėdsaką savo mokinių širdyse.

Mokomės naujų darbelių – medžio deginimo.

JAV LB Švietimo taryba nuoširdžiai dėkoja Lietuviai Fondui už dosnią finansinę pagalbą ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, skyrusiai lėšų prelegentų iš Lietuvos kelionėms apmokėti.

Pritariame vienos stovyklautojos žodžiams: „Man, gyvenančiai Amerikoje ir auginančiai savo vaikus amerikiečių aplinkoje, yra svarbu palikti lietuvišką pėdsaką, išsaugoti ir perduoti lietuviybę sekančiai kartai – tai vienas iš svarbiausių mano gyvenimo tikslų...“ ir sakome : „Iki kitos jubiliejinės – stovyklos“.

Laima Apanavičienė – JAV LB Švietimo tarybos narė.

Akį džiugina pačių išmarginti margučiai.

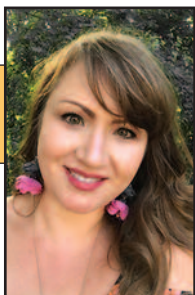
„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

MADOS SKRYNIA

Parengė **Loreta Steffens**

SPALVINGA TAUTINIŲ KARŪNŲ PYNĖ

Lietuviškuose tautiniuose kostiumuose susipina mūsų tautos istorija ir kultūra. Lietuviško tautinio kostiumo pagrindas – XIX a. tradicinė išeiginė valstiečių apranga. Kiekviename Lietuvos regione ji buvo savita: kitos spalvos, raštai, puošyba, įvairios kostiumo detalės, specifiniai aksesuarai. Įtakos turėjo ir Europos aukštoji moda, kurios tendencijas skatino aristokratija. Apie tai nesunku spėti vien pažvelgus į tautinio kostiumo siluetą: tuo metu buvo madinga korsetu išryškinta viršutinė kūno dalis ir platėjanti drabužio apačia – tautiniame apdare korsetą pakeitė liemenė, marškinių rankovės – rauktos, pūstos, o sijonas – platus. Būtent dėl aristokratų ir miestiečių valstietiški šventiniai drabužiai virto tradiciniais: jie buvo tautinės priklausomybės, tautos vienybės, solidarumo ženklas, vienas svarbiausių valstybės simbolių.

Neatskiriamas lietuviško tautinio kostiumo aksesuaras yra karūna arba karūnėlė. Rimas Kaminskas su žmona Vilma į šią kūrybą įsitraukė gana atsitiktinai – pažįstamos tautodailininkės Marijos Danilaitienės dėka. Nors šios menininkės jau nebėra, tačiau jos rankdarbiai, nuoširdumas ir gerumas išliko jos palieštų žmonių širdyse ir prisiminimuose. Vilkaviškio kultūros centre Marija Danilaitienė kartu su kita tautodailininke Nijole Skinkiene įkūrė tautodailininkų studiją „Mažoji audimo artele“. Šioje studijoje menininkai gali eksponuoti savo darbus bei tobulinti įgūdžius. M. Danilaitienės darbai daug kartų buvo filmuojami ir fotografuojami kaip lietuviškos tautodailės audimo etalonas. Gerbiamas Rimas negaili šiai puikiai menininkei komplimentų ir atskleidžia, kokią didelį vaidmenį susitikimas su šia moterimi suvaidino jo gyvenime. Pats Rimas išstobulino savo karūnėlių kūrybą ir tapo gana gerai žinomu savo amato meistru ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų.

Gerbiamas Rimai, papasakokite, kaip šis nepaprastas ir be galo gražus menas pasibeldė į Jūsų duris?

Kaip prasidėjo šis pomėgis? Tai vyko nepastebimai ir palengva. Mūsų seniai pažįstama kaimynė audėja a. a. Marija Danilaitienė paprašė mūsų pagalbos. Ji norėjo, kad padėtume sukomplektuoti ir pasiūti tautinį moterišką kostiumą. Mūsų užduotis buvo pasiūti nuaustą sijoną ir prijuostę. Parodė, kaip tai daroma ir kokie yra reikalavimai. Tai ir buvo mūsų pomėgio pradžia. Kai atlikome mums pavestą darbą, audėja, pamačiusi ką padarėme, be galo nustebo. Per savo darbo metus jai dar nebuvo tekę matyti tokio kruopštaus ir tvarkingai atlikto siu-

Menininkų Vilmos ir Rimo Kaminskų išaustos karūnos.

R. Kaminsko nuotraukos

Delmonai – Klaipėdos krašto tautinio kostiumo priedai, kabinami ant juosmens.

vinio. Po šios užduoties Marija jau nepaliko mūsų ramybės ir visuomet prašė mūsų siuvimo paslaugų. Taigi nuo sijonų ir pradėjome. Po to – ir karūnėlių siuvimas.

Kokią vietą Jūsų gyvenime užima „Mažoji audimo artele“? Plačiau papasakokite apie šį talentingų žmonių susibūrimą.

Mūsų santykiai su „Mažąja audimo artele“ – šilti ir draugiški. Mus sieja vienas tikslas ir meilė tautiniam kostiumui. Galėčiau teigti, kad santykiai dalykiški ir bendravimas vyksta paprastas, malonus. Mes dalijamės patarimais, patirtimi. Audėjos audžia sijonus, prijuostas, tautines juostas ir kitus tautinius elementus. Mes dalijamės informacija ir žiniomis, kurių reikia žmonėms, norintiems įsigyti tautinius kos-

Lietuviškais raštais išpuoštos karūnos – neatskiriama mūsų tautinio kostiumo dalis.

tiumus ar jų atskiras dalis. Mažonoje ar telėje dirba žmonės iš įvairių sričių ir dirba su meile. Kai kurios moterys jau yra veteranės, kai kurios dar tik įvaldę šį meną.

Ar kuriate tik karūnas ar ir dar kitokius tautinio kostiumo elementus?

Mes siuvame karūnėles, galionus ir delmonus. Teko siūti ir vėliavas su aplikacijomis.

Jūsų kuriamos karūnos turi ir labai įdomius vardus – kaip juos sugalvojate, o galbūt tai ir būna įkvėpimas – pirma atsiranda vardas, o paskui jau karūna?

Mes sekame paskui įvykius Lietuvoje, kur dominuoja folkloras ir su tuo susiję įvairūs renginiai. Tokie kaip Dainų šventė Vilniuje ir kitokie renginiai. Kolekcijos pavadinimas iš to ir kyla – tiesiog spontaniškai.

Aš daug žinau apie grožio ir mados užkulius ir netgi esu pati patyrusi visa tai, bet jeigu man dabar kas lieptų sukurti vieną seniausių lietuviškos atributikos detalių – karūnelę – net nežinočiau nuo ko pradėti! Ar galite papasakoti, kaip prasideda karūnos kūrimo darbas?

Karūną siuvant pirmiausia reikia žinoti galvos apimtį centimetrais. Nuo to priklauso, kaip karūna laikysis ant galvos. Jei matmuo didesnis, karūnelė kris ant akių ir ausų. Jei per mažas – karūnelė „vartaliosis“ ant pakaušio. Žinoma, moterys tai lengvai išsprendžia plaukų smeigtukų pagalba, tačiau geriausia, kai karūna priglunda idealiai ir laikosi stabiliai. Vėliau – techniniai dalykai: daromas pagrindas, ant kurio siuvame drobelę ir ant jos dedame papuošimą. Karūnelės dažniausiai siuvamos skirtingo aukščio – nuo 3 iki 9 centimetrų. Karūnelės gali nešioti vi-

tukai” vis dar plaukia.

Kaip Jums atrodo, ar lietuviška tautodailė šiame technologijų amžiuje turi galimybių išlikti?

Manau, kad nėra lietuvių, kuris nežino tokio dayko kaip „senoji lietuvių tekstilė”. Manau, kol gyvuos tautodailė, tol gyvuos ir Lietuva. Jei neliktų tautodailės, nebeliktų ir tikros Lietuvos. Tokia mano nuomonė.

Pasakysiu tiesiai šviesiai – kai pamaciau Jūsų puslapį „Facebook” paskyroje, pagalvojau, kad po „Tautinio kostiumo ir aprangos detalių” vardu slepiasi moteris. Ar sulaukiate nuostabos ir komentarų, kai žmonės susipranta, kad nepaprasto kruopštumo reikalaujančius darbus daro vyras?

Jūs teisingai pastebėjote. Mūsų darbe be moters būtų sunku, kaip ir visur. Yra tokia lietuviška patarlė: moteris namų pamatus laiko už trijų kampe, o vyras – tik vieną. Ir tai didelė dalis tiesos. Šioje srityje, sakyčiau, 50–50. Stengiamės pagal galimybes ir esamas sąlygas – kas kiek galime, nes mums tai labai patinka. Tiesą sakant, aš nuo vaikystės domėjausi statyba ir technine konstrukcija bei kūryba. Mūsų visą laisvalaikį, kurio turime ne tiek daug, užpildo karūnelės. Nuostabos ir komentarų esame sulaukę labai įvairių.

Ar prisimenate visus savo sukurtus darbus? Ar turite įsimintiniausią karūną?

Mūsų pasiūtas karūnėles jau ir suskaičiuoti būtų sunku, sakyčiau, neįmanoma. Jų – šimtai. Kai pradėjome siūti, nefiksavome nuotraukose. Kai pradėjome tai daryti, jau buvo prisiūta daug, ir pirmos mūsų nuotraukos buvo nelabai geros kokybės. Kažko įsimantino, sakyčiau, nėra. Visos karūnelės ir kiti rankdarbiai mums vieno-

Menininkams malonu, kad jų karūnos pageidaujamos ir nešiojamos ne tik Lietuvoje.

sos Lietuvos regionų merginos ir moterys. Tik Mažosios Lietuvos, Žemaitijos kraštui būdinga nešioti ranges.

Jūs dirbate kartu su žmona Vilma, o ar nebandėte į tokią veiklą įtraukti jaunimo? Apskritai, kaip jauni žmonės reaguoja į tai, ką darote?

Šia veikla mes su žmona užsiimame jau 14 metų. Per šį laikotarpį susidomėjimo karūnelių siuvimu parodė tik viena ištėkėjusi moteris. Ji domėjosi, iš kokių medžiagų ir kaip siuvamos karūnos. Klausė, kur rasti informacijos.

Turite savo paskyrą „Facebook” svetainėje „Tautinis kostiumas ir aprangos detalės”. Ar sulaukiate daug dėmesio?

Mūsų paskyra „Facebook” svetainėje atsirado tik šių metų birželio mėnesi, todėl dar negaliu pasakyti, kaip viskas klostysis. O šiai dienai „patik-

dai mieli.

Kur dažniausiai keliauja Jūsų kūriniai? Ar nesunku būna su jais išsiskirti?

Mūsų karūnelės yra iškeliavusios į daugelį šalių: Angliją, Prancūziją, Liuksemburgą, JAV, Australiją, Japoniją, Rusiją ir dar daugelį kitų šalių. Žinoma, ir savame krašte jų lieka gausybė. Juk ir mūsų lietuvaitei nori pasipuošti karūnelėmis. Užsako kolektyvai, bet būna ir asmeninių užsakyimų. Būna, kad tėvai nori padovoti savo dukroms, vaikinai – savo panelėms ir dar kitokiomis įvairiomis progomis.

Su savo karūnelėmis skintis nėra sunku, tiksliau pasakius – malonus jausmas. Juk kažkas nešios ir džiaugsis, kažkas prisimins jos kilmę, kažką džiugins ir kels nuotaiką.

Naudotasi diena.lt medžiaga

Lietuviai arė Minnesotos dirvas

Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto doc. dr. Darija Jodaugienė Pasaulio arimo varžybose teisėjavo komandoje su škotu ir amerikiečiu.

Atkelta iš 1 psl.

Buvo varžomasi apverčiamųjų ir tradicinių plūgų kategorijose. Remiantis ypač griežtais reikalavimais, buvo vertinami vagos gylis, vagos tiesumas ir kiti aspektai (įprastiniais plūgais – 15, o apverčiamaisiais – 16 aspektų). Nebuvo galima naudotis GPS ir kitomis elektronikos priemonėmis. Nustatyti savo maršrutą buvo galima vadovaujantis gairėmis lauko gale.

Apverčiamųjų plūgų kategorijoje Kazys Genčius užėmė 21 (iš 24) vietą, tradicinių plūgų kategorijoje Audrius Plerpa – 23 (iš 26) vietą. Lietuvos artojų dalyvavimą šiose varžybose rėmė Žemės ūkio ministerija. Tradicinių plūgų kategorijoje geriausiai įvertintas Andrew Mitchell iš Škotijos, sidabro medalių pelnė airis Eamonn Tracey, bronzos – amerikietis Gene Gruber. E. Tracey buvo 2018 m., o G. Gruber – 2017 m. čempionai. Apverčiamųjų plūgų įskaityje laimėjo šveicaras Marco Angst, dalyvavęs tokio rango renginyje bene pirmą kartą. Kitas dvi vietas užėmė airis John Whelan ir danas Søren Korsgaard.

Tarp varžybų teisėjų šiomet buvo ir Lietuvos atstovė VDU Žemės ūkio akademijos Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto doc. dr. Darija Jodaugienė. D. Jodaugienė, Lietuvos čempionatų vyr. teisėja, pasaulinėse arimo varžybose teisėjavusi pirmą kartą (tiesa, ji 2007 m. buvo atsakinga už laukelių matavimus pasaulinėse arimo varžybose Lietuvoje ir dalyvavusi 2008 ir 2009 m. pasauliniuose renginiuose kaip vizituojanti šalies atstovė), teigė, kad varžybų lygis buvo geras, reikalavimai – itin aukšti. Vienas iš niuansų, kad JAV arimas beveik baigia išnykti, plačiausiai čia naudojamas dirvos skutimas. „Ariant 15–19 cm gyliu išsiverčia podirvis, tai rodo, kad dirva iki tol beveik nebuvo arti,” – komentavo varžybų teisėja. VDU Žemės ūkio akademijos

Pabrėždama ypač aukštus reikalavimus, precizišką vertinimą, ji pasakojo, kad A. Plerpos išarta pirma vaga Lietuvoje būtų įverta 9–10 balų, pasaulio arimo varžybų teisėjai skyrė tik 4 balus. Ji pati džiaugėsi, kad tarptautinis teisėjų tandemas ją priėmė šiltai, visada buvo atsižvelgta į jos nuomonę, o jos skirti balai atitiko kitų teisėjų vertinimą. D. Jodaugienė taip pat išsakė ir sunkumus, su kuriais susidūrė mūsų šalies ge-

riausi artojai. Kai kurie konkurentai treniruotis atvyko prieš tris savaites. Tuo tarpu lietuviai turėjo 4 praktikos dienas, tačiau A. Plerpa gavo seną traktorių ir naują plūgą, o K. Genčius ir naują traktorių, ir naują plūgą, tačiau reikėjo juos pasiruošti, nusiagramdyti dažus (čia lietuviams pagelbėjo Airijos ir Kenijos atstovai, davę specialaus skysčio). Be to, K. Genčiaus traktoriuje nebuvo hidraulinių žarnų, jas atvežė po dienos, tuomet paaiškėjo, kad hidraulinis cilindras leidžia skystį ir nors artojas išvažiavo treniruotis, tačiau vėliau turėjo grįžti ir keisti cilindrą nauju, kuris šiaip ne taip atkeliavo dar prieš varžybas. Tad iš 4 dienų vie-

nam liko 3, kitam – 2,5 dienos treniruotčių. Jei Lietuvoje vyrai arė su reguliuojamais kiekvieno korpuso plūgais, tai JAV, pavyzdžiui, naujas plūgas reguliavosi itin sunkiai.

Palyginimui, antros vietos laimėtojai airiai E. Tracey ir J. Whelan tiek varžybinius plūgus, tiek traktorius siuntėsi kontaineriais, kurie išvyko birželio 20 d., o kelionės tikslą pasiekė rugpjūčio 7 d. Tai E. Tracey kainavo 15 tūkst. JAV dolerių. Tiesa, jo šalies arimo asociacija apmokėjo beveik visą sąskaitą. Mūsų šalies arimo varžybų vyr. teisėja taip pat atkreipė dėmesį, kad šių metų varžybų nugalėtojas škotas A. Mitchell rugsėjį–spalį treniruodamasis aria kiekvieną savaitgalį, o kartais ir dar dažniau. Tai yra jo hobis ir malonumas. „Škotas treniruojasi labai daug. Šalis turi senas arimo tradicijas, tad ir taip aukštas arimo lygis vis kyla”, – teigė D. Jodaugienė. Ji pridūrė, kad šiomet Latvijos atstovas samdė arimo specialistą iš Airijos, kad padėtų pasirengti varžyboms. Latvis (taip pat ir Estijos atstovas) pasaulinėse varžybose pateko į antrą dešimtuką.

Pasaulio arimo organizacija šių metų varžybų šūkiu pasirinko lotynišką posakį „Pax Arva Colat” (Žemės ūkis taikai). Kitų metų čempionatas vyks Rusijoje netoli Sankt Peterburgo.

MŪ inf.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Išėivijai – atskira rinkimų apygarda

Vilnius (PLB inf.) – Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) sveikina LR Seimo priimtą ir LR Prezidento Gitaną Nausėdą pasirašytą sprendimą leisti užsienyje balsuojantiems lietuviams steigti atskirą rinkimų apygardą.

Rugpjūčio 20 d. Seimo posėdyje didelė balsų persvara buvo pritarta sprendimui artimiausiuose Seimo rinkimuose kurti atskirą rinkimų apygardą pasaulio lietuviams. Rugsėjo 2 d. Prezidentas G. Nausėda savo parašu patvirtino šią nutartį, tuo atverdamas kelią tolimesniems procesiniams veiksams, sudarantiems sąlygas užsienyje gyvenantiems LR piliečiams rinkti diasporos atstovą Seime.

PLB pirmininkė Dalia Henke pabrėžia šio sprendimo svarbą pasaulio lietuviams ir Lietuvai: „Tai yra istorinė diena, kuomet sutelktomis lietu-

vių diasporos organizacijų, daugumos Lietuvos politinių jėgų bei visuomeninių judėjimų pastangomis ir su tvirta LR Seimo, Prezidento, Vyriausybės, URM bei kitų institucijų parama pavyko pasiekti lūžį, padėsiantį burti po vienu stogu Lietuvos vaikus, plačiai pasklidusius po pasaulį. Tai diena, kuomet mes žengėme labai tvirtą ir konkretų žingsnį vienydami Tautą.“ – sakė D. Henke.

Gegužės 12 ir 26 dienomis vykusiuose LR Prezidento rinkimuose, referendume dėl pilietybės išsaugojimo ir Lietuvos atstovų rinkimuose į EP buvo sulaukta rekordinio užsienyje gyvenančių LR piliečių aktyvumo. Prie balsadėžių Lietuvos diplomatinėse atstovybėse atėjo virš trijų kartų daugiau rinkėjų palyginti su 2016 m. Seimo rinkimais.

Susitiko su Pensilvanijos gubernatoriumi

Vilnius (Prezidentūros inf.) – Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda susitiko su Pensilvanijos gubernatoriumi Tom Wolf. Susitikime aptarti bendradarbiavimo klausimai gynybos, ekonomikos ir kultūros srityse.

Kalbėdamas apie Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų karinį bendradarbiavimą bei Lietuvos kariuomenės ir Pensilvanijos nacionalinės gvardijos partnerystę (PENG), Prezidentas pasidžiaugė, kad JAV ir toliau išlieka strategine mūsų šalies saugumo partnere.

JAV yra strateginė Lietuvos prekybos partnerė, o tokie sektoriai kaip žemės ūkis, tekstilė ir drabužiai, mediena ir baldai, inžinerija, chemijos

Prezidentas G. Nausėda susitiko su gubernatoriumi T. Wolf. Prezidentūros nuotr.

pramonė yra ypač perspektyvūs. Pasak Prezidento, abi šalys yra suinteresuotos plėsti akademinį mainų gyvybės mokslų, medicinos, visuomenės sveikatos, biotechnologijos, inžinerijos ar IT srityse.

Lietuvos ir Pensilvanijos ryšius stiprina ir antra pagal dydį JAV lietuvių bendruomenė, kurioje gyvena apie 80 tūkstančių lietuvių.

Pristatyti Vyriausybės siūlymai Seimui

Vilnius (Mano vyriausybė) – Vyriausybė, teikdama Seimo rudens sesijoje svarstyti įstatymų pakeitimo projektus, sieks mažinti socialinę atskirtį, spręsti šešėlinės ekonomikos, korupcijos, orios senatvės problemas, sako ministrą pirmininką pavaduojantis Žygimantas Vaičiūnas.

Pasak Ž. Vaičiūno, prioritetu šioje rudens sesijoje išlieka šešėlinės

ekonomikos mažinimas.

Kaip teigė Ž. Vaičiūnas, bus siekiama peržiūrėti Sveikatos apsaugos ministerijos biudžetinių įstaigų funkcijas, atsisakyti perteklinių ir besidubliuojančių, konsoliduoti panašaus pobūdžio funkcijas.

Iš viso Vyriausybė Seimo rudens sesijoje siūlo svarstyti 144 įstatymų projektų paketus.

Už aplinką ir vandenynus bus atsakingas lietuvis

Vilnius (ELTA) – Ekonomikos ir inovacijų ministrui Virginijui Sinkevičiui Europos Komisijoje (EK) atiteko aplinkos ir vandenynų portfelis, pranešė EK pirmininkė Ursula von der Leyen.

„Jam 28-eri. Jo pavyzdys rodo, kad Europa yra pasirengusi perduoti atsakomybę jaunajai kartai“, – sakė EK pirmininkė.

Daugiau atvirumo teismuose

Vilnius (Mano vyriausybė) – Vyriausybei pateiktame įstatymų projektų pakete siūloma į advokatų, antstolių, notarų garbės teismų sudėtį įtraukti nepriklausomus visuomenės atstovus. Tai galėtų būti visuomeninių organizacijų atstovai, universitetų profesūra, žymūs teisininkai bei kiti atitinkamos profesinės patirties turintys asmenys. Tokiems garbės teismų

Tai bus ketvirtasis eurokomisaro pareigas einantis Lietuvos pareigūnas – iki šiol eurokomisarais yra buvę Algirdas Šemeta, Dalia Grybauskaitė ir dabartinę kadenciją baigiantis Vytenis Povilas Andriukaitis.

Eurokomisaras renkamas penkerių metų kadencijai. Europos Komisijos (EK) nariai gauna bazinį darbo užmokestį, – tai maždaug 20 tūkst. eurų.

nariams būtų taikomi aukšti nepriklaistingos reputacijos reikalavimai.

Įstatymų projektuose numatyti garbės teismai iš penkių narių, iš kurių du – visuomenės atstovai. Po vieną visuomenės atstovą skirtų teisingumo ministras ir Aukščiausiojo Teismo pirmininkas. Garbės teismo nariais paskirti atstovai galėtų būti dvi kadencijas iš eilės.

DB pirmalaikiai rinkimai nebus rengiami

Londonas (ELTA) – Didžiosios Britanijos (DB) Bendruomenių Rūmai paskutiniajame savo posėdyje prieš priverstines atostogas atmetė premjero Boris Johnson iniciatyvą dėl naujų rinkimų, ji nesurinko reikalingos dviejų trečdalių balsų daugumos. Tai jau antra vyriausybės vadovo nesėkmė šiuo klausimu per savaitę. Tai reiškia, kad nauji rinkimai iki spalio 31-ąją planuojamo „Brexit“ nebus rengiami.

Bendruomenių Rūmai į posėdį

dabar rinksis tik spalio 14-ąją.

B. Johnson pasiryžęs spalio 31-ąją žūtbūt išvesti šalį iš ES. Tačiau praejusią savaitę abeji parlamento rūmai priėmė įstatymą, kuris įpareigoja vyriausybę prašyti Briuselio atidėti „Brexit“ terminą, jei iki spalio 19 dienos nebus pasiektas susitarimas su ES. Ši įstatymą pasirašė karalienė Elizabeth II ir jis įsigaliojo.

B. Johnson vylėsi, kad po rinkimų turėdamas daugumą parlamente jis šį įstatymą galės keisti.

Šnipinėjimu įtariamas dirbo Kremliuje

Maskva (BNS) – Kremlius patvirtino, kad asmuo, Rusijos žiniasklaidos įvardintas kaip JAV žvalgybos agentūros eksfiltruotas šnipas, tikrai dirbo Kremliuje, bet buvo atleistas ir neturėjo tiesioginių ryšių su prezidentu Vladimiru Putinu.

CNN pranešė, kad šis dešimtmečius informaciją teikęs šaltinis galėjo bendrauti su V. Putinu ir siuntė svarbių dokumentų, atsidurdavusių ant Rusijos lyderio darbo stalo, nuotraukas. Kaip rašė „The New York Times“,

šis asmuo buvo labai svarbus pateikiant informaciją, kuria remdamasi JAV žvalgyba padarė išvadą, kad V. Putinas tiesiogiai režisavo Rusijos kišimąsi į JAV rinkimus D. Trump naudai, kenkiant jo varžovei, demokratų kandidatėi Hillary Clinton.

Informatorius tiesiogiai susiejo V. Putiną su įsilaužimu į JAV Demokratų nacionalinio komiteto kompiuterius, po kurio buvo nutekinta daug laiškų su H. Clinton nepalankia informacija.

Klimato kaita – neišvengiama, pasaulis turi prisitaikyti

New Yorkas (ELTA) – Tiek turtingos, tiek ir vargingos šalys privalo investuoti lėšas jau dabar, kad apsaugotų nuo visa naikinančių klimato kaitos padarinių, antraip ateityje teks mokėti dar didesnę kainą, perspėja buvusio Jungtinių Tautų (JT) generalinio sekretoriaus Ban Ki-moon vadovaujama komisija.

Per ateinantį dešimtmetį į penkias pagrindines šakas investuoti 1,8 trln. dolerių ne tik padėtų sumažinti visuotinio atšilimo poveikį, bet ir atneštų daugiau nei 7 trln. dolerių vertės grąžą, teigiama Pasaulinės prisitaikymo komisijos (angl. Global Commission on Adaptation, GCA) paskelbtoje ataskaitoje.

Pasak tyrimo autorių, investicijos į ankstyvojo perspėjimo sistemas, klimatui atsparią infrastruktūrą, mangrovių apsaugą, žemės ūkio kokybę, gėlo vandens prieinamumą atsipirktų kelis kartus. „Žmonės visur junta viską niokojančius klimato kaitos padarinius“, – tvirtino vienas iš GCA vadovų, „Microsoft“ įkūrėjas Bill Gates, vadovaujantis komisijai kartu su Ban Ki-moon ir Pasaulio banko vadove Kristalina Georgieva.

Per pastaruosius 25 JT klimato derių metus prisitaikymas buvo nustumtas į darbotvarkės paraštes, jo vietą užėmė padarinių „švelninimas“ – anglies emisijos sumažinimas.

Nuo XIX a. pabaigos Žemės vidutinė paviršiaus oro temperatūra šok-

Ban Ki-moon vadovaujama komisija teigia, kad jau reikia kalbėti ne apie klimato kaitą, bet apie prisitaikymą. National Post nuotr.

telėjo daugiau nei 1 laipsniu Celsijaus. Jei anglies dvideginio (CO2) tarša nebus sumažinta, iki XXI a. amžiaus pabaigos planetos temperatūra šoktels dar 2-3 laipsniais.

2015 m. Paryžiaus klimato kaitos susitarimu šalys įsipareigojo siekti, kad temperatūros kilimas būtų sustabdytas ties „gerokai žemesne nei“ 2 laipsnių Celsijaus riba, tikimasi pasiekti ir 1,5 laipsnio Celsijaus ribą.

„Jei atidėsime švelninimą dar labiau, niekada nebegalėsime tinkamai prisitaikyti ir užtikrinti žmonijos saugumą“, – perspėjo buvusi JT klimato kaitos derių forumo vadovė Christiana Figueres.

JAV valstijos pradėjo „Google“ tyrimą

Washingtonas (Diena.lt) – 50 JAV valstijų ir teritorijų grupė pradėjo „Google“ tyrimą dėl dominavimo internetinės reklamos rinkoje.

Valstijos perspėjo, kad interneto paieškos milžinė gali kenkti konkurencijai, taigi – ir vartotojams. Valstijų atstovai taip pat išreiškė nerimą dėl to, kaip „Google“ sureitinguoja paieškos rezultatus ir saugo vartotojų asmens duomenis.

Valstijų grupė pradėjo „Facebook“

tyrimą, kuriuo siekiama nustatyti, ar bendrovė riboja konkurenciją ir tinkamai saugojo vartotojų duomenis.

Pastarieji tyrimai buvo inicijuoti tiek respublikonų, tiek ir demokratų, o tai rodo, kad JAV politikoje atsiranda sutarimas dėl to, kad technologijų milžinų veiklą kontroliuoti būtina.

„eMarketer“ duomenimis, „Google“ priklauso apie 38 proc. JAV skaitmeninės reklamos rinkos, po jos seka „Facebook“ su 22 proc.

Spausk ENTER

Google jau atpažįsta ir lietuvių kalbą!

Nuo šiol norintiems, kad androidas atpažintų lietuvių kalba sakomus žodžius, pakanka tik detalesniuose nustatymuose išsaugoti norimą pasirinkimą. Išmaniųjų veikiančių naujausioje Lollipop 5.1 versijoje šios funkcijos pasirinkimo kelias būtų toks: Nustatymai/Kalba ir įvestis/Google rašymas balsu/Kalbos. Toliau reikėtų kaip pagrindinę ir numatytąją pasirinkti lietuvių kalbą.

Galima nurodyti ir kelias kalbas kur prioritetu bus naudojama parinkta

pirminė ir jei kalbama nustatyta ant-raja, kaip pavyzdys anglų kalba, ji būtų taip pat nesunkiai atpažįstama, kiekvieną sakomą žodį paverčiant į tekstą. Geriausiai ši funkcija androide veiks, jei bus nurodyta tik vienintelė – lietuvių kalba. Kitu atveju kalbos nuspėjimo programa tam tikrus žodžius gali paversti ir į antrosios, kaip papildomos parinktos kalbos formą. Tenka pripažinti, kad nustatomų žodžių tikslumas išties maloniai stebina.

Androidai.lt

„Apple“ pristatė naujuosius „iPhone 11“, „iPhone 11 Pro“ ir „iPhone 11 Pro Max“

Kviesdama žurnalistus į rugsėjo 10 dienos pristatymo vakarą, Californijos kompanija mįslingai užsiminė apie inovacijas – tai, ko daugelio vartotojų teigimu trūko pastarųjų dvejų metų, „iPhone“ išmaniuosiuose. Tai gi, panagrinėkime, kokius naujovių kalnus „Apple“ pavyko nuversti šiomet.

Trys skirtingi telefonai, bet nauji modelių pavadinimai

telefonai.eu nuotr.

Pernai „Apple“ nustebino visus greta dviejų skirtingų dydžio „iPhone XS“ pristatydamą pigesnę „iPhone XR“ modelį. Įdomu tai, jog net pačios kompanijos atstovai nesugebėjo paaiškinti, ką gi reiškia toji „R“ raidė pavadinime, tad šiomet klaida ištaisyta ir modelių pavadinimai tapo kur kas aiškesni.

Pernai metais pristatyto „iPhone XR“ įpėdiniu šiomet tapo „iPhone 11“, o galingesni „Apple“ išmanieji telefonai bus žinomi kaip „iPhone 11 Pro“ ir „iPhone 11 Pro Max“.

Visi trys naujieji „iPhone“ telefonai veiks su tuo pačiu „A13 Bionic“ procesoriumi. Visiems naujesiems modeliams taip pat būdingas ir IP68 atsparumo sertifikatas, kas reiškia, jog visi trys išmanieji bus atsparūs dulkiams ir vandeniui. Tiesa, Pro žodeliu pažymėti modeliai vandenyje iki 30 minučių galės išbūti net 4 metrų, kai tuo tarpu paprastas „11“ modelis tik 2 metrų gilyje.

„iPhone 11“

Naujasis „iPhone 11“ pasižymės 6,1 colių įstrižainės „Liquid Retina LCD“ ekranu, o jo raiška bus tokia pati kaip jo pirmtako, „XR“ modelio. Išmanusis telefonas turės dvigubą kamerą, kurią sudarys 12 MP raiškos pagrindinis jutiklis bei tokios pačios raiškos itin plataus kampo sensorius. Pagrindinė kamera taip pat turės ir optinį nuotraukų stabilizavimą (OIS). Kaip naujovę, „Apple“ atstovai pristatė ir patobulintą HDR bei pagaliau „iPhone“ telefonus pasiekusį naktinį režimą.

Priekinėje „iPhone 11“ dalyje ra-

sime 12 MP raiškos asmenukų kamerą. Įdomu ir tai, jog priekinėje dalyje įmontuota kamera dabar galės filmuoti 4K raiška su 60 kadrų per sekundę bei fiksuoti sulėtintus momentus su 120fps. „Apple“ tokį sprendimą pavadinimą „Slofies“.

Išankstinė šių telefonų prekyba prasidės jau šį penktadienį, o jų kaina sieks 700 JAV dolerių.

„iPhone 11 Pro“ ir „iPhone 11 Pro Max“

Naujieji „11 Pro“ ir „11 Pro Max“ yra atnaujinti „XS“ ir „XS Max“ modeliai. Pirmasis jų pasižymės 5,8 colių, o antrasis – 6,5 colių įstrižainės „Super Retina XDR“ ekranu. Tai OLED panelės ekranas, kurio šviesumas sieks 1200 nitų, o kontrastingumas – 1:2000000.

Didžiausia naujovė šiuose modeliuose – triguba kamera, kurią sudarys vienodos, 12 MP, raiškos jutikliai. Pagrindinis jų bus 26 mm su f/1.8 diafragma bei optiniu stabilizavimu. Telephoto objektyvas išliks toks pats kaip ir buvo anksčiau, o trečiasis jutiklis bus itin plataus kampo.

Visos trys „iPhone 11 Pro“ serijos telefonų kameros gebės filmuoti 4K raiška su 60 kadrų per sekundę. Bus galima filmuoti vientisą vaizdo įrašą naudojant visas keturias telefono kameras, įskaitant ir asmenukų.

Naujasis „iPhone 11 Pro“ kainuos 999 JAV dolerių, o didesnis „iPhone 11 Pro Max“ – 1099 JAV dolerių už pigiausią modelį. Šių modelių išankstiniai užsakymai prasidės taip pat penktadienį.

telefonai.eu

Programėlės geba vogti po 30 dol. per mėnesį

„Google“ iš visų jėgų stengiasi apsaugoti savo programėlių parduotuvę „Play Store“ nuo šiukšlių ir piktybinių komponentų, paslėptų programėlėse, tačiau vienas kitas parazitinis kūrinys retkarčiais vis prasprūsta. Paskutinis toks sėkmingai suveikęs parazitas – piktybinis įskiepis „Joker“.

Piktybinis programinis komponentas, pavadintas filmų apie Batmeną piktadario vardu. Kol kas jį pavyko aptikti 24 „Android“ programėlėse, kurias dar visai neseniai buvo galima atsisiųsti iš „Play Store“ parduotuvės.

Iki šių programėlių pašalinimo vartotojai spėjo jas atsisiųsti daugiau nei 472 000 kartų.

Pateikiame programėlių, kurias reikia nedelsiant trinti iš savo telefonų, sąrašą:

- Advocate Wallpaper
- Age Face
- Altar Message
- Antivirus Security - Security Scan
- Beach Camera

- Board picture editing
- Certain Wallpaper
- Climate SMS
- Collate Face Scanner
- Cute Camera
- Dazzle Wallpaper
- Declare Message
- Display Camera
- Great VPN
- Humour Camera
- Ignite Clean
- Leaf Face Scanner
- Mini Camera
- Print Plant scan
- Rapid Face Scanner
- Reward Clean
- Ruddy SMS
- Soby Camera
- Spark Wallpaper

„Joker“ virusas bando pavogti vartotojų pinigus per apmokamų paslaugų prenumeratos paslaugą, visą prenumeratos procesą pateikiant taip, kad patiems vartotojams kiltų kaip galima mažiau įtarimo, kad pinigai iš jų pešami už nieką.

15 min.lt

Išmanieji laikrodžiai – kaip išsirinkti geriausią?

Natūralu, kad pirmiausia žiūrima į išorę, kaip ir kiekvieno stilių reprezentuojantį kasdienį aksesuarą.

Pigesnių laikrodžių apyrankėse dažnai būna išvestas USB jungimas prie PC. Visa tai tik laiko klausimas, kada nustos veikti iki pačio korpuso praveisti mikro kontaktai.

Moderniuose laikrodžiuose jau naudojamas sensorinis pakrovimas.

Turėtų dominti pakuotė ir komplektuojami aksesuarai prie išmaniojo ant rankos. Prie rimto laikrodžio, be jungimo laido, papildomų aksesuarų pakuotėje nebūna.

Galiausiai, esminis rodiklis turėtų būti gamintojo pateikiami techniniai parametrai, aiškiai apibrėžiantys įrenginio galimybes.

Pigūs laikrodžiai, su telefonu susieti Bluetooth ryšiu vartotoją informuoja apie praleistus ar vykstančius įvykius pačiam telefone. Be jo toks įrenginys ir lieka tik laiką rodantis prietaisas. Tuo tarpu ženkliai didesne kaina išsiskiriantys androidai ant rankų, gali atstoti visas telefono funkcijas dėl viduj talpinamos SIM kortelės, integruoto GPS modulio bei WiFi ryšio antenos.

Toliau, kam nieko nesako procesoriaus modelis ar gretima jo einančio čipo serija, reikėtų žiūrėti į sekantį es-

Išmanusis laikrodis – ne tik pasipuikavimui. Android.lt nuotr.

minį punktą – „Android“ programinės įrangos versiją. Išmanusis turintis prastus parametrus tiesiog mechanškai negali palaikyti naujos „Android“ operacinės sistemos. Todėl įrenginys galintis veikti tik gerokai pasenusioje 2-os kartos Android versijoje paprasčiausiai bus niekam tikęs.

Visos šių dienų aplikacijos, norint jas įdiegti, dažnai reikalauja ne senesnės kaip 4.0 programinės platformos. Tokiu atveju vartotojas lieka įgalintas naudoti tik gamintojo patalpintas aplikacijas ir palaikomas valdymo funkcijas.

Androidai.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų rugsėjo 10 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,91 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,62 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,69 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,12 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

Lietuvoje atidengtas koplytstulpis legendiniam ministrui, profesoriui Jonui Pranui Aleksai

VALENTINAS ALEKSA

Rugsėjo 6 d. į renginius Kalvarijoje, skirtus prof. Jonui Pranui Aleksai atminti, jo gimimo 140-ųjų metinių proga, atvyko jo giminaičiai ir svečiai iš Kauno, Vilniaus, Marijampolės bei kitų Lietuvos vietovių ir gausus būrys kalvarijiečių. Šios reikšmingos ir gražios šventės iniciatoriai – Kalvarijos savivaldybės meras Vincas Plikaitis ir Kalvarijos administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Danutė Lisauskienė. Puikiai sutvarkytame Kalvarijos krašto muziejuje pasidalinta prisiminimais apie vieną iš Lietuvos Pirmosios Respublikos (1918–1940) kūrėjų, Lietuvos žemės ūkio didįjį architektą, lietuvių pilietinės visuomenės ugdytoją, ūkininkų savivaldos ir moderniosios strateginio valdymo metodologijos pradininką, XX Lietuvos politiką, už patriotinę veiklą kalintą caro žandarų, o vėliau sovietų ir nacių okupantų, nukankintą tremtyje. Jonas Pranas Aleksa – VI, VII, VIII ministrų kabineto žemės ūkio ir valstybės turtų ministras, XIV, XV, XVI ministrų kabineto žemės ūkio ministras, Lietuvos Respublikos Seimo narys, Žemės ūkio akademijos garbės daktaras. Jis vienas iš 1942 m. paskelbto Memorandumo signatarų. Jame buvo reikalaujama, kad vokiečiai nutrauktų Lietuvos kolonizavimą, pažymėjo žmonių, gyvenančių Lietuvoje, beviltišką padėtį bei lietuvių tautos siekį – atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. 1946 m. jis buvo išrinktas pagrindinės Lietuvių Tautinės Tarybos šešėlinės Lietuvos Vyriausybės pirmininku.

Šios išskilingos šventės dalyvius muziejuje išskirtine kanklių muzika pasitiko Kalvarijos folkloro ansamblio „Diemedis“ vadovė Žydruolė Zenevičienė. Pasisakė viena iš šio renginio organizatorių, Kalvarijos kultūros centro darbuotoja, Sūduvos krašto etninės kultūros puoselėtoja Rasa Januškienė, Pasaulio Aleksų giminių istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas Valentinas Aleksa, Kalvari-

Jono Prano Aleksos atminimo pagerbimo renginyje (iš k.): Antanas Lastauskas, Valentinas Aleksa, Vincas Plikaitis.

Dainuoja Gabija Minsevičiūtė.

jos savivaldybės meras V. Plikaitis, istorikas ir kraštotyrininkas Alvydas Totoris, Lietuvos Respublikos Žemės ūkio rūmų pirmininkas dr. Arūnas Svitojus, docentas dr. Juozas Jokimas, Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininkas Andriejus Stančikas.

Vėliau šio renginio dalyviai atvyko į Kalvarijos Karališkąjį parką. Parke, prie profesoriui J. P. Aleksai skirto koplytstulpio Kalvarijos gimnazijos moksleivė Gabija Minsevičiūtė atliko dainą „Mano namai“, kuriai muziką ir tekstą sukūrė Eglė Sirvydytė. Tautodailininko Antano Lastausko sukurta koplytstulpį atidengė lietuvių liaudies meno puoselėtojai Dalia ir Juozas Arminai, o jį pašventino Kalvarijos

Švč. Mergelės Marijos vardo bažnyčios klebonas Algirdas Žukauskas. Apie prof. J. P. Aleksos, kaip lietuvių tautos dvasinių aukščiausiųjų vertybių puoselėtoją bei apie jo išskirtinį pasiaukojimą Tėvynei Lietuvai kalbėjo Kalvarijos savivaldybės meras V. Plikaitis, V. Aleksa ir kraštotyrininkas Kęstutis Subačius.

Ažuoliniame koplytstulpyje tautodailininko A. Lastausko iškalti prof. J. Aleksos žodžiai, kurie prasmingi ir šiandien: „Iš praeities ir dabarties, vadinasi, iš savo gyvenimo gyvųjų versmių privalome semtis jėgų. Galvas aukštyn į padanges keldami, kojomis turime tvirtai į savo gimtąją žemę atsiremti ir savo veidu atsigręžti į savo didžią lietuvišką ateitį.“

Šventės dalyviai prie koplytstulpio.

Gedimino Aleksos nuotraukos

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ruošiasi ateičiai – kuriamas fondas

Šių metų liepos 1–4 dienomis Nidoje vykusio Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) suvažiavimo metu PLB valdyba nusprendė įkurti PLB Ateities Fondą po Lietuvių Fondo (LF) stogu. Šio fondo palūkanos bus naudojamos išeivijos lietuvių ateičiai.

Fondo tikslas panaudoti palūkanas užtikrinti Lietuvių Chartijoje bei Konstitucijoje numatytų tikslų ir uždavinių vykdymui siekiant išsaugoti lietuvių. Vienas iš svarbiausių istorinių tikslų yra išlaikyti lietuvių kalbos mokymą pagal vieningą švietimo sistemą išeivijoje.

Fondui įsteigti reikia 10 000 JAV dolerių aukų, tad PLB ieško geraširdiškų pradinių mecenatų, kurie sutiktų paaukoti lietuviškai veiklai mažiausiai po 1 000 JAV dolerių. Šie mecenatai bus vadinamieji „auksiniais mecenatais“, jų vardai ir pavardės bus publikuojami PLB almanachuose. Jūsų kapitalas liks lietuviškai veiklai, bus naudojamos tik palūkanos.

Jau du žymūs išeivijos lietuviai yra prisidėję prie šios akcijos. Esame jiems labai dėkingi.

Jeigu iki šių metų lapkričio galo atsirasų dar mecenatų, turima suma jau sudarytų 5 000 JAV dolerių. Dar vienas asmuo yra pasiruošęs pridėti likusius 5 000 JAV dolerių.

Tuo atveju Fondas bus įkurtas.

Kviečiame prisidėti prie šios akcijos iki lapkričio pabaigos ir tapti „auksiniais mecenatais“. Aukoti galima elektroniniu būdu arba čekiais (JAV doleriais). Labai svarbu nurodyti savo vardą, pavardę.

ČEKIUS ADRESUOTI:
Lithuanian World Community, Inc.

ČEKIUS SIŪSTI:
Lithuanian World Community, Inc.
c/o Dr. Edward Bubnys
Treasurer LWC
289 Abbott Run Valley Road
Cumberland, RI 02864 USA

ELEKTRONINIŲ BŪDU:
PLB sąskaita Amerikoje

Wire Instructions
(Pavedimu per banką)

RECEIVING INSTITUTION:
Citizens Bank
(Bankas gavėjas)
1 Citizens Drive, Riverdale, RI 02915, USA
Routing No. ABA: 011500120
SWIFT: CTZIUS33

RECEIVING INSTITUTION:
Taupa Lithuanian Federal Credit Union,
368 West Broadway,
South Boston, MA 02127, USA
(Priimančioji institucija / Gavėjas)
Telephone number / Telefono numeris:
1-617-269-1450
Account Number (Sąskaitos Nr.):
1107068980

For Final Benefit Of
(Gavėjas)
Taupa Lithuanian Federal Credit Union

SPECIAL INSTRUCTIONS
(PERVEDIMO PASKIRTIS):
Customer's Name and Account Number
(Perdavėjo vardas, pavardė;
gavėjo vardas, sąskaitos numeris)

GAVĖJAS:
Lithuanian World Community,
ACCOUNT # (sąskaitos numeris): 101684

Informacija: Eglė Garrick
PLB Finansų ir lėšų telkimo komisijos pirmininkė
egarrick@iinet.net.au

PAS MUS IR APLINK MUS

■ Rugsėjo 16–gruodžio 19 d. nuo 6:30 val. v. Pasaulio lietuvių centre Lemonte vyks anglų k. kursai. Daugiau informacijos tel. 630-257-8787.

■ Madison Vilnius Sister Cities, Inc. laukia visų lietuviškame piknike, kuris vyks rugsėjo 14 d., šeštadienį, nuo 4 val. p. p. iki 9 val. v. McGaw Park Shelter, 5236 Lacy Road Fitchburg, WI, 53711. Atvykite su šeimomis ir draugais! Apie dalyvavimą prašome pranešti Jolantai el. paštu: jolantukas@yahoo.com. Suneštinės vaišės, BYOB, bet rengėjai pasirūpins gaiviaisiais gėrimais. Žaidimai vaikams, tinklinis, futbolas, muzika, bendravimas su draugais ir gera nuotaika!

■ Rugsėjo mėnesį Čikagos ir jos apylinkių lietuvių tautinių šokių ansamblis „Grandis“ pradeda 61-ąją sezoną. Kviečiami anksčiau šokę ir nauji šokėjai. Ansamblyje yra net šeši įvairių amžių rateliai, šoka nuo mažiausių (3 m.) iki vyriausių (51+). Informaciją apie ansamblo ratelius ir repeticijų laiką galima rasti ansamblio svetainėje – www.grandischi-cago.com arba kreipkitės į ansamblio vadovus – grandis.vadovai@gmail.com.

■ Spalio 19 d. San Diego Lietuvių Bendruomenė nuoširdžiai kviečia maloniai praleisti vakarą Rudens baliuje 2019! Visus linksmins muzikantas ir dainininkas Romualdas Zableckas (Kolorado Romas). Vietą: Elijah's Restaurant, Delicatessen & Catering, 7061 Clairemont Mesa Blvd, San Diego, California 92122. Pradžią: 6 val. v. Bilietus užsisakyti iki spalio 1 d., informacija tel. 760-716-3611 arba: ausra@vabalas.com, SanDiegoLietuviai@gmail.com

■ Tradiciniai lėšų telkimo „Derliaus pietūs“ – didysis organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ renginys – vyks lapkričio 3 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Kaip įsigyti bilietus bus paskelbta netrukus.

■ Lietuvių Fondo kasmetinis pokylis vyks lapkričio 2 d. 5:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Muzikinę programą atliks merginų trio „The Peppermint Patties“: Ann Caldwell, Daina Fischer, Laura Smalley. Akompaniatorė – Heidi Joosten. Bilietus užsisakyti: www.lietuviufondas.org arba tel. 630-257-1616.

Kviečiame visus į Parapijos Gegužinę

Šoksim ir Biru Bar
Dainuosim kartu su

Sekmadienį, Rugsėjo 22 d. 2019

Šv. Misios 10:30
Gegužinė po mišių

Bilietai \$15 (nuo 16 metų)

Bilietus galite pirkti sekmadieniais po mišių arba per Daivą Rugieniūtę

Tel. 949-735-2779 or corpgolf@flash.net

Lauksime visų! Mūsų dienos kaip šventė!

Ramūnas A. Kondratas, gyvenantis Encinitas, CA, dar metams pratęsė *garbės prenumeratą*. Nuoširdi padėka už spausdinto žodžio išsaugojimą iš-eivijoje.

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugofondas.org

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuomimais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Kviečiame į DRAUGO pokylį!

Vydūno jaunimo fondo
Vardinių stipendijų įteikimas
2019 metų rugsėjo 29 dieną,
12:30 v.p.p.,
Lietuvių Dailės muziejuje, galerijoje „Siela“
Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL

- akademinė dalis
- meninė programa:
Tessa Paparytė ~ Monika Paparytė
- vaišės

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
NCUA www.clcu.org

Pasidalinkite nuomone
www.facebook.com/draugolaikrastis